

Nr 22.

Ankom till riksdagens kansli den 12 mars 1935 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 77, 78 och 79 §§ lagen den 12 maj 1917 (nr 189) om expropriation, m. m.

Genom en den 8 februari 1935 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 75, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

1) L a g

angående ändrad lydelse av 77, 78 och 79 §§ lagen den 12 maj 1917 (nr 189) om expropriation.

Häriigenom förordnas, att 77, 78 och 79 §§ lagen den 12 maj 1917 om expropriation skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

77 §.

Konungen äge — — — härför erfordras.

Avser expropriationen upplåtelse av nyttjanderätt till vägmarken, må Konungen, beträffande fastighet för vilken expropriationen finnes icke medföra avsevärt intrång, på framställning av sökanden förordna, att i fråga om rätt till ersättning samt ordningen för ersättningens bestämmande stadgandena i lagen om vägrätt skola äga motsvarande tillämpning.

Meddelas förordnande som i andra stycket sägs, utsätte Konungen tillika viss tid, inom vilken marken, på sätt i 1 § tredje stycket lagen om vägrätt är stadgat, skall hava tagits i anspråk, vid äventyr att expropriationsrätten upphör.

78 §.

Den exproprierande — — — från tillträdesdagen.

Har förordnande meddelats enligt 77 § andra stycket, vare den exproprierande berättigad att utan ställande av pant eller borgen genast taga marken i besittning.

79 §.

Har den exproprierande i annat fall än i 78 § andra stycket sägs enligt medgivande av ägaren eller stadgande i denna lag tagit mark i besittning utan att ersättningen blivit bestämd av expropriationsnämnd, och kan sådan upp-

skattnings icke lämpligen äga rum, innan den anläggning, för vilken expropriationen sker, längre fortskridit, äge rätten på framställning av part låta anstå med tillsättande av nämnd.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1935.

2) L a g

om ändrad lydelse av 33 § stadsplanelagen den 29 maj 1931 (nr 142).

Härigenom förordnas, att 33 § stadsplanelagen den 29 maj 1931 skall er-
hålla följande ändrade lydelse:

33 §.

Är fråga om marks avstående till gata eller annan allmän plats, skola de särskilda bestämmelserna i 78 § första stycket och 79 § lagen om expropriation äga tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1935.

I fråga om de skäl, som föranlett förslagen, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Genom förevarande proposition föreslås ett förenklat förfarande för vissa fall av expropriation av nyttjanderätt till mark för allmän väg. Förutsättning härför är, att Kungl. Maj:t vid prövning av ansökan om rätt till expropriation finner att expropriationen för viss fastighet icke medför avsevärt intrång. Då äger Kungl. Maj:t, på framställning av sökanden, förordna, att i fråga om rätt till ersättning samt ordningen för ersättningens bestämmande stadgandena i lagen om vägrätt den 16 maj 1930 skola äga tillämpning.

Enligt lagen om vägrätt gäller att vederbörande fastighetsägare, vid frivillig eller presumerat frivillig upplåtelse av nyttjanderätt till mark för allmän väg, för upplåtelsen och annat intrång som orsakas av vägens byggande eller begagnande är berättigad till ersättning av väghållningsdistriktet, där ej avtalats eller uppenbarligen förutsatts att ersättning ej skall utgå. Enahanda rätt till ersättning för intrång tillkommer innehavare av sådan nyttjanderätt eller annan särskild rätt i avseende å fastigheten som upplåtits innan marken togs i anspråk. Innehavare av fordran, för vilken fastigheten svarar vid tiden för markens tagande i anspråk, njuter mot avskrivning å fordringshandlingen ersättning av väghållningsdistriktet för förlust som genom vägrätten uppstått å fordringen.

Beträffande bestämmandet av ersättningsbeloppen gäller i fråga om ersättning till fastighetsägaren, att hänsyn skall tagas till vad väghållningsdistriktet utgivit eller kan antagas bliva skyldigt utgiva till annan sakägare. Medför vägens framdragande jämväl nytta för fastigheten eller för särskild rätt i avseende å denna, skall ersättningen till fastighetens ägare eller annan sakägare jämkas med hänsyn därtill. Överenskommelse beträffande ersättning äger giltighet jämväl mot den som efter det marken togs i anspråk förvärvat sakägarens rätt i avseende å fastigheten. Där ej överenskommelse träffats om ersättning, skall den som vill framställa ersättningsanspråk anhängiggöra sin talan om han är innehavare av fordran inom tio år och eljest inom två år från det vägen färdigställts över fastigheten. Talan instämnes till rätten i den ort där fastigheten är belägen. Det står jämväl väghållningsdistriktet öppet att få frågan om ersättning prövad enligt vad nu sagts. Rätten äger utse två gode män att efter syn å marken avgiva yttrande i målet med förslag till ersättning åt envar sakägare. Väghållningsdistriktet är pliktigt vidkännas å ömse sidor uppkomna kostnader å målet såvitt ej rätten med hänsyn till omständigheterna finner skäligt annorlunda förordna.

Enligt vad i propositionen föreslås skola nu berörda bestämmelser i lagen om vägrätt tillämpas jämväl vid *expropriation* av nyttjanderätt till väg där Konungen meddelat sådant förordnande som förut nämnts.

I propositionen föreslås vidare, att Konungen vid dylikt förordnande tillika skall utsätta viss tid inom vilken marken, på sätt i 1 § tredje stycket vägrättslagen är stadgat, skall hava tagits i anspråk, vid äventyr att expropriationsrätten upphör. 1 § tredje stycket vägrättslagen föreskriver, att mark anses ha tagits i anspråk, då vägens sträckning över fastigheten blivit genom renstakning eller eljest tydligt utmärkt och vägarbetet påbörjats å fastigheten.

Har sådant förordnande som avses i propositionen meddelats, skall den exproprierande vara berättigad att utan ställande av pant eller borgen genast taga marken i besittning.

Propositionen innehåller i övrigt endast vissa redaktionella jämkningar i 79 § lagen om expropriation och 33 § stadsplanlagen.

Utskottet har vid sin granskning av propositionen ej funnit anledning till *Utskottet.* erinran mot densamma och får hemställa,

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 mars 1935.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerman*, *Anderson* i Hägelåkra, *Klefbeck*, *Svenson* i Eskhult, *Velander*, *Otto Wangson*, *Wijkström** och *Karlsson* i Gillberga;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist*, *Nilsson* i Antnäs, *Hedlund* i Östersund, *Ryberg**, *Sjögren* och *Wallerius**, fru *Östlund* samt herr *Olsson* i Rimforsa.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
